

11.5.2022

**Kaupunginmuseon lausunto Hattulantie 6 asemakaavamuutoksen
OAS-vaiheesta**

HEL 2021-014007 T 10 03 03

Asemakaavapalvelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa koskien Hattulantie 6 tontin asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Hankkeessa suunnitellaan viisikerroksisen asuinrakennuksen sijoittamista Mäkelän koulun koillispuolelle, olevan koulurakennuksen ja Kangasalantien rajaamalle alueelle. Alue on alun alkaen toiminut alakoulun välituntipihana, ja toimii nyt parkkikenttänä. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta, ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Rakennussuojelu

Mäkelän kansakoulu on arkkitehti Hilding Ekelundin vuosina 1941-51 suunnittelema perusopetuksen koulurakennus. Kohteen käyttö on muuttunut 1990-luvulla, ja se on edelleen oppilaitoskäytössä. Kohde edustaa rakennusaikansa modernia arkkitehtuuria. Kohteesta valmistellaan rakennushistoriallista selvitystä, joka toimii pohjana kohteen suojelumääräysten asettamiseksi.

Kulttuuriympäristö

Suunniteltava tontti on osa ns. Uuden Vallilan rakennettua kulttuuriympäristöä. Uusi Vallila kasvoi 1920-luvulta alkaen Puu-Vallilan rinnalle Mäkelän- ja Sturenkadun ympäristöön, työväestön asuinalueena. Alueen varhaisimmassa jakokaavassa vuodelta 1916 noudatettiin kaupunkisuunnittelun reformoituja periaatteita. Aiempiin työväenasuntoalueisiin verrattuna Uuden Vallilan alueelle sijoitettiin viheralueita ja pieniä aukioita, ja alueen rakennustapa suunniteltiin suurkortteli-ihanteita noudattaen. Tämän rakennustavan merkittävämpänä yksittäisenä esimerkkinä kohosi Kone- ja Silta osakeyhtiön työväenasuntokortteli 1900-luvun alkupuolella, joka rajautuu kaavamuutosalueen koillispuolelle. Uuden Vallilan 1920-luvun alue on arvotettu Valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009).

Kaavamuutosalueen kaakkoispuolelle kohosi alueen ensimmäisessä rakennusvaiheessa kaupungin rakennuskonttorin suunnittelema puurakenteinen työväenasuntokortteli, ns. Punakuntsien alue. Korttelin kymmenen asuinrakennusta sijoitettiin tontin reunoja seuraten kadun rajaan. Sodan vaurioittamat puutalot korvattiin arkkitehti Matti Hakurin

11.5.2022

vuonna 1963 suunnitteleamalla funktionalistisella neljän lamellirakennuksen rivistöllä, avoimen rakennustavan mukaisesti.

Mäkelän koulun rakennusta ympäröivät kohteeseen liittyvät puistoalueet, kaupunkikuvallinen erityisasemaa on Hollolan puistolla ja Hattulan lehdolla. Koulurakennuksen massan sijoittelu tapahtui alun alkaen siten, että näkymä Hattulantien päätteenä toimivaan Kone- ja Silta osakeyhtiön suurpihakorttelin Kangasalantien suuntaiseen sisäänkäyntiporttiin linnamaisine torniaiheineen säilyi avoimena, eikä sitä peitetty koulun rakennusmassalla Sturenkadun suunnasta. Tontin täydennysrakentamisessa tulee myös jatkossa huomioida tämä näkymäakseli säilytettävänä puistomaisena linjana. Armas Lindgrenin suunnitteleman suurpihakorttelin linnamaista sisäänkäyntitornia ei tule avoimessa kaupunkinäkyvässä peittää rakennusmassalla.

Suunniteltava uudisrakennus on esitetty viisikerroksiseksi, ympäristön eri-ikäinen rakennuskanta on 3-5 kerroksista. Uudiskohteen räystäslinja tulee sovittaa tasapainoksi osaksi viereisiä rakennettuja kortteleita, mikä tulee alueleikkauksin esittää. Kaavamuutosalueen uudisrakennus rajautuu Kangasalantien suuntaan säilyvällä ja kehitettävällä vihervyöhykkeellä, mikä on myönteistä.

Kaupunginmuseo näkee, että kaavamuutoksessa Kone- ja Silta osakeyhtiön korttelin porttidominantin tulee säilyä katu- ja puistoakselin päätteenä eikä sitä tule peittää uudella rakennusmassalla; viitesuunnitelmaa tulee kehittää näistä ympäristöä huomioivista lähtökohdista. Uudisrakennuksen räystäskorkeus tulee sovittaa luontevaksi osaksi ympäröivää rakennuskantaa. Kaavamuutoksessa tulee huomioida alueen kerrostunut rakennusperintö, ja kulttuuriympäristön kaupunkitallinnen hierarkia.

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Johanna Björkman
ts. kulttuuriympäristöpäällikkö